

В. А. Труханов

Гершензон Сергій Михайлович

ГЕРШЕНЗОН Сергій Михайлович (29. 01 (11. 02). 1906, Москва – 07. 04. 1998, Київ) – фахівець у галузі молекулярної біології та генетики. Син [Михайла](#), батько [Злати](#) Гершензонів. Доктор біологічних наук (1942), професор (1946). Акад. НАНУ (1976), Рос. АПН (1997). Держ. премії України в галузі науки і техніки (1981, 1998). Герой Соц. Праці (1990). Державні нагороди СРСР. Закін. Моск. університет (1927). Працював у НДІ зоології та на каф. генетики Моск. університету (1930–35); в Ін-ті генетики АН СРСР (Москва, 1935– 37). У 1937–48, 1957–63 – завідувач відділу генетики, 1948–57 – старший науковий співробітник Ін-ту зоології АН УРСР (Київ), водночас 1937–41, 1944– 48 – завідувач кафедри дарвінізму і генетики Київ. університету; 1963–68 – заступник директора, завідувач відділу вірусів тварин, 1968–73 – керівник сектору молекуляр. біології і генетики Інституту мікробіології та вірусології АН УРСР (Київ); 1973–86 – завідувач відділу молекуляр. генетики Інституту молекуляр. біології і генетики АН УРСР (Київ); 1986–87 – завідувач відділу молекуляр. генетики, 1987–98 – радник при дирекції Інституту фізіології рослин і генетики НАНУ (Київ). Вивчав генетику природ. популяцій комах та ссавців у зв'язку з проблемами еволюції. Відкрив мутагенну дію екзоген. ДНК, встановив частоту та специфіку цього процесу, вивчив мутагенну роль вірусів та синтет. полінуклеотидів. Одержав перші експерим. дані про можливість зворот. передачі генет. інформації від РНК до ДНК. Вперше у світі експериментально відтворив самозбирання інфекц. вірусу з його окремих компонентів, а також вірусну трансдукцію одного з генів шовковичного шовкопряда, довівши можливість трансдукції у багатоклітин. організмів. 1948–57 під час гоніння на класичну біологію зазнав утисків як прихильник класич. генетики. Г. – ред.-консультант «БСЭ» та «УРЕ», а також низки наук.-популяр. фільмів (зокрема «Зірка Вавилова», 1984).

Основні праці

Исследование возможности передачи генетической информации от РНК к ДНК при репродукции вирусов ядерного полиэдроза. К., 1971 (співавтор); Мутагенное действие ДНК и вирусов у дрозофилы. К., 1975 (співавтор); Основы современной генетики. К., 1979; 1983; Мутагенное действие природных и синтетических полинуклеотидов. К., 1990 (співавтор); Мутации. К., 1991.

Рекомендована література

1. Труханов В. А. Первые опыты, связавшие ДНК с генетикой // ЦГ. 1991. Т. 25, № 2;
2. Моргун В. В. Сергей Михайлович Гершензон // Там само; Гершензон С. М. Тропой генетики. К., 1992;
3. Сергей Михайлович Гершензон. К., 1994;
4. Малюта С. С., Александров Ю. Н. Жизнь, отданная науке // БК. 1998. Т. 14, № 4.

Бібліографічний опис:

Гершензон Сергій Михайлович / В. А. Труханов // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-29385>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).